

Citat 1

När?

Historieundervisningen ska göra eleverna förtrogna med betydelsefulla personligheter, händelser och tidsföreteelser, som ”bidragit till kulturens höjande eller är av större betydelse för förstående av vår egen tids samfundsliv och sociala förhållanden”.

När? Motivera gärna!

Citat 2

När?

”Att väcka kärlek till fosterlandet, lägga grund för en god medborgaranda samt inskräpa vikten av humanitet och objektivitet i uppfattning och omdöme bör vara all historieundervisnings mål.”

- När? Motivera gärna!

Hur kan man förklara den svenska skolans utveckling från mitten av 1800-talet?

Minimikrav fastställdes och sedan höjdes ribban i takt med att landet hade råd, t.ex. i fråga om:

- Vilka som fick undervisa
- Vilken tid (år och veckotimmar) eleverna skulle få undervisning
- Vilka ämnen och vilket ämnesinnehåll
- Läromedlens utformning
- Skollokalernas utformning
- Statlig inspektion av skolan

Minimikrav 1842 (folkskolan)

- Ren och flytande innantilläsning av Svenska språket, så Latinsk som Svensk stil;
- Religionskunskap och Biblisk Historia, till den grad som erfordras för att kunna hos Presterskapet börja den egentliga Nattwardsläsningen;
- Kyrkosång, med undantag för dem, som dertill sakna allt anlag;
- De fyra räknesätten i hela tal.

Hur kan man förklara den svenska skolans utveckling under de senaste 50 åren?

- Gott om pengar, framstegstro och tro på reformpedagogik
- Sedan starka besparingskrav på all offentlig verksamhet
- Politisk samsyn i huvudsak
- Ekonomer och troende reformpedagoger levererar en lösning som passar politikerna
- Lärandets process övertrumfar lärandets innehåll
- Skolan övergår från statlig investering till kommunal konsumtion

... och de senaste 20 åren?

Kvaliteten sjunker samtidigt som:

- Lärarrollen ändras från expert till trivselsevaktmästare
- Valfrihetssträvanden byråkratiserar skolan
- Skolan blir en skattefinansierad ”marknad” utan normala kvalitetsmekanismer

Några rörliga variabler som påverkar utfallet av undervisningen

- elevernas sociala sammansättning, studievana, antal och förkunskaper;
- lärarnas ämneskompetens och förmåga att entusiasmera;
- rektors och skolhuvudmannens förmåga att ge lärarna den frihet de behöver för att vara entusiastiska samt att göra skolan till en trygg och stimulerande arbetsmiljö.

Några fasta variabler som påverkar utfallet av undervisningen

- hur mycket tid som ställs till förfogande, totalt sett och ämne för ämne;
- undervisningens innehåll;
- vilka mål som ska nås och vilka kunskapskrav som ska uppfyllas.

Grundskolans timplan

Bild 230

Hem- och konsumentkunskap 118

Idrott och hälsa 500

Musik 230

Textilslöjd och Trä- och metallslöjd 330

Svenska 1 490

Engelska 480

Matematik 900

Geografi, Historia, Religions- och Samhällskunskap (sammanlagt)
885

Biologi, Fysik, Kemi, Teknik (sammanlagt) 800

Språkval 320

Elevens val 382

Total garanterade undervisningstid: 6 665

Angående timplanen

Total garanterad undervisningstid: 6 665 timmar

Därav skolans val 600

Vid skolans val får antalet timmar i timplanen för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent.

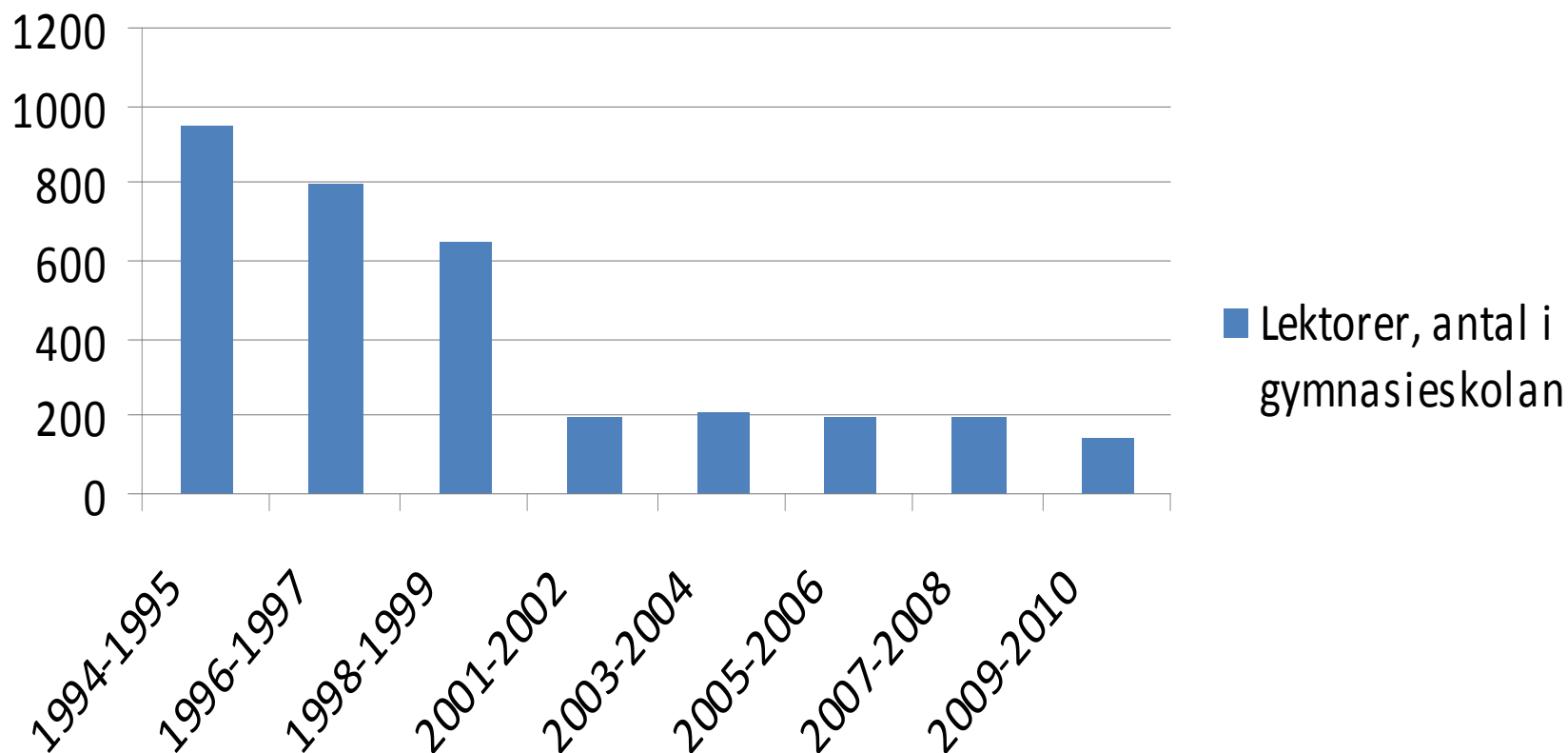
Exempel: Samhällsorienterande ämnen: 885 timmar, varav Historia (1/4): 221 timmar. Därpå drar vi bort 20 procent, dvs. 44 timmar. Kvar finns 177 timmar att fördela på ca 6 läsår.

Detta ställer **mycket stora krav** på lärare och elever.

Vilka aktörer och åsikter har styrt skolans utveckling de senaste 25 åren?

- Starkt troende företrädare för reformpedagogik fick tolkningsföreträde vid lärarhögskolor och vann politikernas tilltro
- Ekonomer upphöjdes till experter över all offentlig verksamhet, inkl. skolan
- Hur kom detta sig?
- Brist på kritiskt tänkande och en föreställning om att lärare oftast bara är bakåtsträvare som försvarar sina gamla privilegier

Lektorer, antal i gymnasieskolan

Vad sker nu?

Staten vidtar en serie åtgärder för att höja skolans kvalitet, bl.a.:

- Ny skollag, bl.a. skärpta behörighetskrav
- Nya kursplaner och ämnesplaner
- Ny lärarutbildning
- Lärarlegitimation införs
- Förstärkt skolinspektion

Men, det kommunala huvudmannskapet består, liksom systemet med elevpeng

Undervisning och utbildning

- *Undervisning*: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.
- *Utbildning*: den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål.

Vad bör göras för att skolan ska lyckas?

Stor enighet om att lärarna är skolans viktigaste resurs!

Således, hur locka *de mest lämpade* till att vilja bli lärare? Hur få de duktigaste att vilja stanna i yrket?

Vad bör göras?

Se och lär av vår goda granne Finland!

- Ge oss politisk **tydlighet** om vad som är den skattefinansierade *skolans primära uppgift*
- *Avbyråkratisera skolan* (bl.a. färre tillval, tydligare linjesystem, sammanfattningsbetyg, mer lättolkade kunskapskrav) och överför resurserna till undervisning
- **Skärp definitionen av *undervisning***. Se till att eleverna får ett verkligt minimimått, alltså en tydlig timplan
- **Locka de mest lämpade att vilja bli lärare**, dvs.
 - *öka friheten i yrket*, begränsa antalet lektioner per lärare och skapa tid för förberedelser och efterarbete
 - *säkerställ verklig fortbildning* samt
 - *höj lönen!*

Citat 1

När?

Historieundervisningen ska göra eleverna förtrogna med betydelsefulla personligheter, händelser och tidsföreteelser, som ”bidragit till kulturens höjande eller är av större betydelse för förstående av vår egen tids samfundsliv och sociala förhållanden”

Undervisningsplan för rikets folkskolor (1919).

Citat 2

När?

”Att väcka kärlek till fosterlandet, lägga grund för en god medborgaranda samt inskräpa vikten av humanitet och objektivitet i uppfattning och omdöme bör vara all historieundervisnings mål.”

Metodiska anvisningar till undervisningsplanen för rikets allmänna läroverk (1935).

Tack för visat intresse!

